

ZAKRES PODSTAWOWY

I. ŹRÓDŁA INFORMACJI GEOGRAFICZNEJ

I Wiedza i umiejętności

1. Mapa jako obraz powierzchni Ziemi.
2. Współrzędne geograficzne jako narzędzie lokalizacji obiektów na mapie.
3. Rodzaje odwzorowań kartograficznych.
4. Zniekształcenia na mapie.
5. Skala mapy.
6. Przeliczanie skal.
7. Generalizacja treści mapy.
8. Rodzaje map.
9. Czytanie mapy poziomicowej.

II Literatura

- Churski Z., Galon R., *Siatki Kartograficzne*, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 1996.

III Terminologia działu

Termin	Objaśnienie	Komentarz
Siatka geograficzna	Wyobrażony układ południków i równoleżników na kuli ziemskiej lub na jej modelu – globusie.	Południki są półokręgami, natomiast równoleżniki okręgami. Obydwa typy linii przecinają się pod kątem prostym.
Siatka kartograficzna	Obraz siatki geograficznej odwzorowany na płaszczyźnie.	Południki i równoleżniki przyjmują różne kształty w zależności od odwzorowania
Odwzorowanie kartograficzne	Przeniesienie siatki geograficznej na płaszczyznę.	W zależności od odwzorowania zniekształceniu ulegają kąty, odległości lub powierzchnie.

Skala mapy	Stosunek odległości na mapie do odpowiadającej jej odległości w terenie.	Skala może być wyrażona liczbowo lub graficznie. Często w odniesieniu do skali graficznej, wyrażonej odcinkiem, stosuje się podziałkę.
Generalizacja	Opuszczanie na mapie szczegółów uznanych za mniej istotne.	Generalizacja polega zarówno na uproszczeniu linii, jak i ilościowej redukcji informacji zapisywanych na mapie.

IV Sprawdzian

- Do każdego opisu dobierz odpowiedni termin z wykazu zamieszczonego niżej (uwaga: nie każdy termin może być przyporządkowany).
 - Stosunek odległości na mapie do odpowiadającej jej odległości w terenie
.....
 - Rysunek przedstawiający w skali, na płaszczyźnie, przy użyciu znaków umownych, powierzchnię Ziemi lub jej część
 - Linia na mapie łącząca punkty o jednakowej wysokości bezwzględnej
 - Linie na mapie łączące punkty o jednakowej wartości temperatury powietrza
 - Układ południków i równoleżników przeniesiony na płaszczyznę według określonego odwzorowania
 - Kąt zawarty między płaszczyzną równika i pionem przechodzącym przez dany punkt na powierzchni Ziemi
 Terminy: a) szerokość geograficzna, b) długość geograficzna, c) siatka geograficzna, d) siatka kartograficzna, e) skala, f) iloczyn, g) mapa, h) szkic, i) południki, j) równoleżniki, k) poziomica, l) izotermy.
- Zapisz symbolami następujące współrzędne geograficzne:

73 stopnie szerokości geograficznej południowej

24 stopnie długości geograficznej wschodniej
- Maksymalna wartość długości geograficznej wynosi:

A. 90°. B. 180°. C. 360°.
- Maksymalna wartość szerokości geograficznej wynosi:

- A. 90° . B. 180° . C. 360° .

5. Określ, jaki kierunek wyznaczają południki oraz równoleżniki.

.....

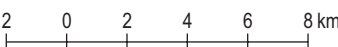
6. Kiedy stoisz na biegunie południowym, w którym kierunku możesz pójść:

- A. Północnym. B. Południowym. C. Każdym.

7. Nazwij przedstawione zapisy skal.

A. 1:25 000

B. 1 cm – 10 km

C.

Dlaczego nieprawidłowy jest następujący zapis: 1 cm = 10 km?

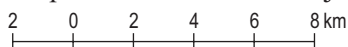
.....

Uporządkuj podane skale od najmniejszej do największej:

- a) 1: 10 000, b) 1: 25 000, c) 1: 50 000, d) 1: 100 000.

.....

8. Na podstawie skali liniowej oblicz skalę liczbową i mianowaną.

a) Skala mianowana:

b) Skala liczbowa:

9. Podaj trzy cechy, które musi spełniać dany rysunek, aby był uznany za mapę.

A.

B.

C.

10. Wymień trzy dziedziny życia, w których używane są mapy.

A.

B.

C.

11. Podaj kryteria, według których dokonuje się podziału map na:

A. Topograficzne, przeglądowo-topograficzne, przeglądowe

.....

B. Ogólnogeograficzne i tematyczne

.....

12. Na podstawie analizy rycin określ:

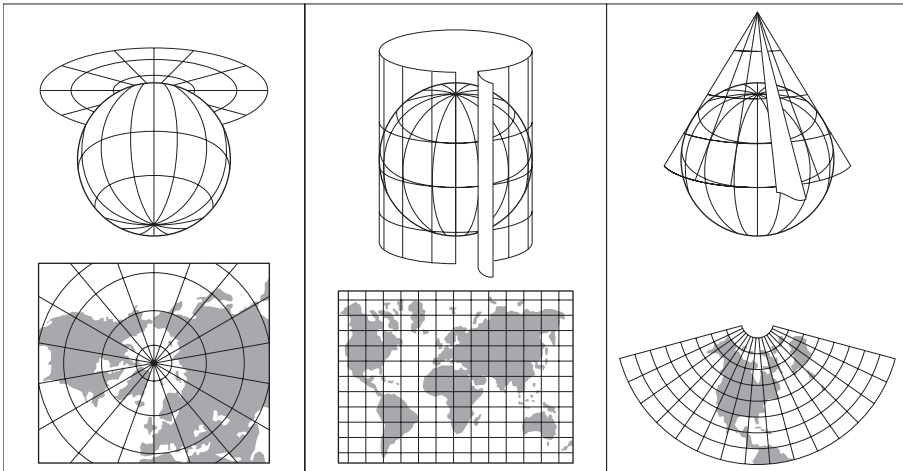
A. Jakie kryterium przyjęto przy podziale odwzorowań na płaski, walcowe i stożkowe?

B. Które obszary będą najbardziej zniekształcone w odwzorowaniu walcowym?

.....

C. W jaki sposób można zastosować odwzorowanie walcowe, aby okolice bieguna północnego zostały odtworzone bez zniekształceń?

.....

siatka płaski (azymutalna)

siatka walcowa

siatka stożkowa

13. Powierzchnia Polski najczęściej przedstawiana jest w odwzorowaniu kartograficznym, w którym południki są pękem linii prostych wychodzących z bieguna, natomiast równoleżniki mają kształt współśrodkowych łuków kół. Podaj nazwę tego odwzorowania

Z jakiego powodu do przedstawiania obszaru Polski wybierany jest ten rodzaj odwzorowania?

.....

14. Które obszary zostaną odtworzone najwierniej, a które będą najbardziej zniekształcone, jeśli całą powierzchnię półkuli północnej rozwinie my na płaszczyznę styczną do niej na biegunie północnym?

.....

Podaj nazwę takiego odwzorowania

15. Generalizacja mapy polega na:

- A. Uogólnianiu treści mapy.
- B. Uszczegóławianiu treści mapy.
- C. Orientowaniu mapy według obiektów w terenie.

16. Sformułuj prawidłowość na temat zależności stopnia szczegółowości treści mapy od skali, w jakiej jest ona wykonana.

.....

17. Na mapie konturowej Europy zaznaczono cyframi wybrane obiekty geograficzne.

A. Rozpoznaj je i podaj ich nazwy:

wyspy:	półwyspy:	morza:	rzeki:
1 –	5 –	9 –	13 –
2 –	6 –	10 –	14 –
3 –	7 –	11 –	15 –
4 –	8 –	12 –	16 –

B. Podaj współrzędne punktu Y

C. Oblicz rozciągłość południkową między punktem X i Y w stopniach i kilometrach.

D. Określ kierunek, w którym się udasz, idąc z punktu U do W, a następnie z punktu W do Z

E. Kółeczkami zaznaczono stolice państw. Która z nich jest najdalej wysunięta na zachód?

- Lizbona.
- Dublin.
- Reykjavik.
- Madryt.

F. Zaznacz poziomą kreską cieśninę, która łączy Morze Śródziemne z Oceanem Atlantyckim. Podaj jej nazwę

18. Uczeń liceum wybrał się na wycieczkę po wschodniej części Polski. Przemieszczał się od północy ku południowi. Rozpoznaj obiekty, które znalazły się na trasie wycieczki.

A. Na południe od miasteczka Gołdap uczeń wspina się na najwyższe wzniesienie Pojezierza Mazurskiego. Jest to

B. Następnego dnia postanawia zobaczyć najgłębsze jezioro Polski, którym jest o głębokości

C. W drodze do Augustowa zatrzymuje się w parku narodowym chroniącym krajobraz młodoglacjalny. Jest to Park Narodowy.

D. Daje się też namówić na spływ kajakiem po kanale, który łączy Biebrzę z Niemnem, wybudowanym jeszcze w XIX wieku. Jest to Kanał

E. Ogromne wrażenie robi na nim krajobraz „Polskiej Amazonii” – obszaru bagien i mokradeł występujących w szerokiej dolinie rzecznej. Chroni go największy park narodowy Polski północno-wschodniej:

- F. Zdecydowanie preferuje przyrodę, więc omija Białystok, kierując się na zachód, by zobaczyć rozlewiska rzeczne Parku Narodowego.
- G. Zastanawiając się nad dalszą trasą decyduje się poznać ten najlepiej zachowany w Europie fragment pierwotnej puszczy. Jest to Puszcza
- H. Liczne atrakcje dotychczasowej podróży zabrały mu wiele czasu. Teraz postawia zatrzymać się dopiero w mieście, gdzie w 1569 roku podpisano unię polsko-litewską, tj. w
- I. Po drodze przekracza dużą rzekę płynącą w kierunku zachodnim, która na długim odcinku stanowi granicę państwa, czyli
- J. Tuż przed Międzyrzecem Podlaskim przejeżdża też przez bardzo ruchliwą trasę Warszawa – Mińsk. Widzi dużą liczbę samochodów ciężarowych podążających do przejścia granicznego w
- K. Analizując mapę stwierdza, że ma szansę poznać jeszcze jeden park narodowy, osobliwy, bo obejmujący krajobraz licznych, płytkich, zarastających jezior oraz bagien i torfowisk. Znajduje się równocześnie na liście rezerwatów biosfery UNESCO. Jest to Park Narodowy.
- L. Uczeń zdecydował się też zobaczyć jedną z nielicznych kopalni w tym rolniczym regionie, tym bardziej osobliwą, że przynosi dochody. Surowcem w niej wydobywanym jest a kopalnia znajduje się w miejscowości
- M. Po zwiedzeniu miasta unii polsko-litewskiej znowu pora na krajobraz przyrodniczy. Uczeń rezygnuje ze zwiedzenia dwóch miast, położonych w pobliżu granicy, w których znajdują się cementownie: i Udaje się do krainy w dużym stopniu zalesionej, porożcinanej siecią wąwozów, w obrębie której znajdują się najwyższe wzniesienia Lubelszczyzny. Jest to
- N. Odwiedza kolejny park narodowy. Jego symbolem jest mający tu swoją ostoję konik polski. Jest to Park Narodowy z siedzibą w pięknym miasteczku Królowej Marysieńki
- O. W programie został jeszcze stary gród położony nad Sanem, niegdyś miasto wojewódzkie, dziś już tylko powiatowe

V Tabela odpowiedzi

Numer zadania	Odpowiedź	Liczba punktów za poprawną odpowiedź	Liczba punktów uzyskanych (wpisuje uczeń)
1.	A – skala, B – mapa, C – poziomica, D – izotermy, E – siatka kartograficzna, F – szerokość geograficzna.	6 (za każdy przyporządkowany element 1 p.)	
2.	73°S, 24°E.	2	
3.	B.	2	
4.	A.	2	
5.	Południki: północ-południe. Równoleżniki: wschód-zachód.	2	
6.	A.	3	
7.	A – liczbowa. B – mianowana, C – liniowa. Ponieważ 1 cm na mapie nie równa się 10 km w terenie, ale odpowiada tej odległości 1: 100 000, 1: 50 000, 1: 25 000, 1: 10 000.	4 (za nazwy skal 2p., za wyjaśnienie 2 p.)	
8.	a) 1 cm – 2 km. b) 1: 200 000.	6 (za każdy zapis po 3 p.)	
9.	Musi być wykonany przy pewnym odwzorowaniu kartograficznym, w określonej skali, a treść musi być zapisana za pomocą znaków umownych.	3 (za każdy element 1 p.)	
10.	Np. turystyka, geodezja, transport.	6 (za każdy element po 2 p.)	
11.	A. Skala mapy. B. Treść mapy.	4 (za każdą odpowiedź po 2 p.)	
12.	A. Rodzaj powierzchni, na którą odwzorowana jest siatka geograficzna. B. Około biegunowe. C. Zastosować odwzorowanie walcowe poprzeczne (powierzchnia walca styczna do południków).	6 (za odpowiedź na każde z pytań po 2 p.)	
13.	Odwzorowanie stożkowe. To odwzorowanie najmniej zniekształca obszary średnich szerokości geograficznych, a w takich położona jest Polska.	6 (j.w)	
14.	Najwierniej – okolice bieguna, najbardziej zniekształcone – okolice równika, odwzorowanie płaskoizometryczne normalne.	4 (j.w)	
15.	A.	2	
16.	Im mniejsza skala, tym większy poziom generalizacji.	2	

17.	A. Wyspy: Irlandia, Sycylia, Sycylia, Cypr Półwyspy: Pirenejski, Krymski, Jutlandzki, Kolski. Morza: Północne, Adriatyckie, Śródziemne, Czarne. Rzeki: Pad, Dunaj, Łaba, Wołga. B. 55°N, 20°E (około) C. 14°, 1554 km. D. Na wschód, potem na południe. E. Reykjavik. F. Cieśnina Gibraltarska.	22 A. 8 p. B. 2 p. C. 4 p. D. 4 p. E. 2 p. F. 2 p.	
18.	Kolejno: Szeska Góra, Hańcza, 108 m, Wigierski PN, kanał Augustowski, Biebrzański PN, Narwiański PN, Puszcza Białowieska, Lublin, Bug, Terespol, Poleski PN, węgiel kamienny, Bogdanka, Chełm i Rejowiec Fabryczny, Roztocze, Roztoczański PN, Zwierzyniec, Przemysł.	20 (każda nazwa 1 p.)	

Miejsce na naklejkę
z kodem

(Wpisuje zdający
przed rozpoczęciem pracy)

--	--	--

KOD ZDAJĄCEGO

EGZAMIN MATURALNY Z GEOGRAFII

ARKUSZ I

Arkusz I

ZAKRES PODSTAWOWY

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 9 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia.
3. Odpowiedzi trzeba zapisać czytelnie w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Proszę pisać tuszem tylko w kolorze niebieskim lub w czarnym; nie pisać ołówkiem.
5. Nie wolno używać korektora.
6. Błędne zapisy trzeba wyraźnie przekreślić.
7. Wszelkie notatki należy sporządzać tylko w brudnopisie, który nie będzie oceniany.
8. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.

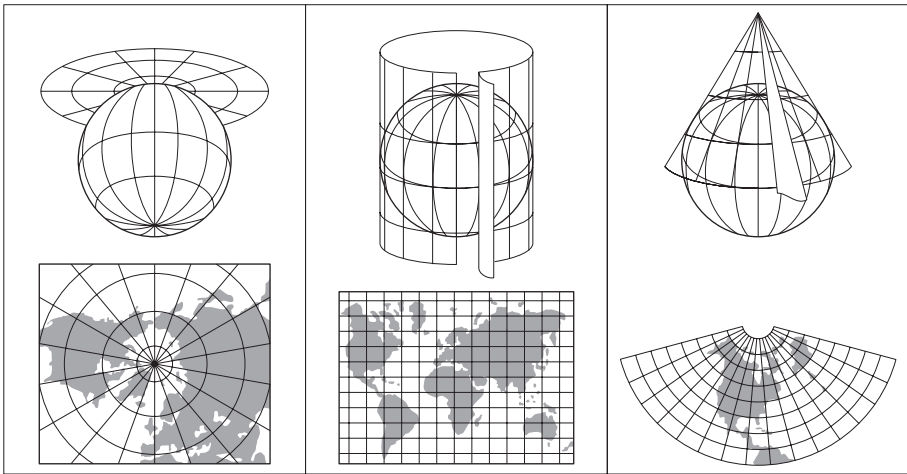
Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
100 punktów

Życzymy powodzenia!

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

Zadanie 1. (6)

siatka płaskiżynowa (azymutalna)

siatka walcowa

siatka stożkowa

Na podstawie analizy rycin, określ:

- a) jakie kryterium przyjęto przy podziale odwzorowań na płaskiżynowe, walcowe i stożkowe?

.....

- b) które obszary są najbardziej zniekształcone w odwzorowaniu walcowym?

.....

- c) w jaki sposób można zastosować odwzorowanie walcowe, aby okolice bieguna północnego zostały odtworzone bez zniekształceń?

.....

Zadanie 2. (4)

Poniżej podano współrzędne geograficzne kilku miejscowości. Do odpowiednich kolumn tabeli wpisz nazwy miast, w których;

- Słońce co najmniej raz w roku świeci w zenicie;
- występuje noc polarna;
- cień w momencie południa słonecznego w ciągu całego roku pada wyłącznie w kierunku północnym;
- cień w momencie południa słonecznego w ciągu całego roku pada wyłącznie w kierunku południowym.

Miasta: Petersburg (60°N , 30°E), Narwik (68°N , 18°E), Ateny (38°N , 24°E), Kolumbo (8°N , 80°E), Santa Clara (23°N , 80°W), Porto Alegre (30°S , 50°W)

Słońce świeci w zenicie	Występuje noc polarna	Cień pada tylko w kierunku północnym	Cień pada tylko w kierunku południowym
(1)	(2)	(3)	(4)

Zadanie 3. (2)

Jak nazywa się współrzędna geograficzna, którą w zadaniu 2., przy określeniu położenia geograficznego miast, wymieniono na pierwszym miejscu?

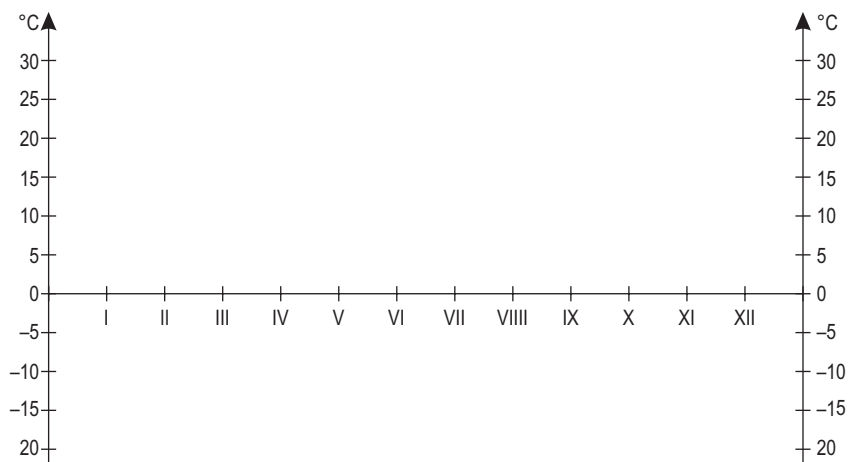
.....

Zadanie 4. (7)

W tabeli podano wartości średniej miesięcznej temperatury powietrza oraz miesięcznych sum opadów w Suwałkach.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Mies.
-5,3	-5,1	-1,3	5,5	11,6	15,8	16,9	16,2	11,8	6,6	1,6	-2,6	T (°C)
28	26	29	38	49	69	78	71	53	50	48	39	O (mm)

A. Przedstaw na rysunku roczny przebieg temperatury powietrza.

B. Oblicz:

- a) średnią roczną temperaturę powietrza
- b) roczną sumę opadów
- c) roczną amplitudę temperatury powietrza

C. Jakie dane byłyby Ci potrzebne, gdybyś chciał obliczyć amplitudę miesięczną?

.....

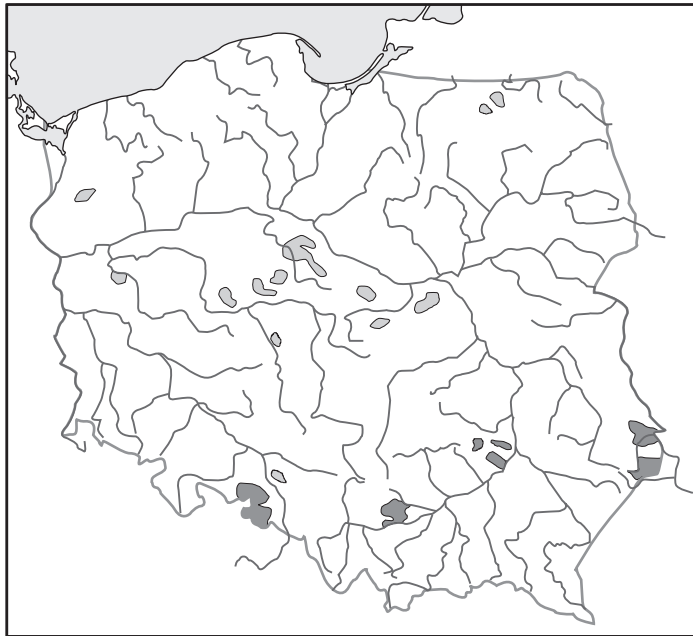
Zadanie 5. (7)

Literą B oznacz formy rzeźby powierzchni, które powstały wskutek budujących procesów geologicznych, a literą N te, które są efektem działania procesów niszczących. Podkreśl te formy, które zostały ukształtowane przez działalność morza.

mierzeja	morena czołowa	fiordy
klif	grzyb skalny	stożki sandrowe
wydma nadmorska	dolina rzeczna	mogoty
delta	wąwóz krasowy	jezioro rynnowe

Zadanie 6. (3)

Mapa przedstawia rozmieszczenie dwóch typów gleb, które występują na obszarze Polski. Rozpoznaj je i uzupełnij legendę.

1. – –
2. Która z nich jest gleba strefowa?

Zadanie 7. (3)

Na podstawie powiedzenia *ryż lubi mieć nogi w wodzie i głowę w słońcu* określ wymagania wegetacyjne tej rośliny.

.....

.....

Zadanie 8. (4)

Podane zboża uszereguj według malejącej powierzchni ich upraw na świecie: *ryż, kukurydza, pszenica, jęczmień*.

.....

Zadanie 9. (8)

Wśród wymienionych państw wskaż czterech eksporterów i czterech importerów pszenicy. Państwa pierwszej grupy oznacz symbolem E, drugiej zaś symbolem I. Państwa:

Rosja – Stany Zjednoczone – Australia – Kanada – Japonia –
Egipt – Francja – Włochy –

Zadanie 10. (4)

Wskaż wszystkie właściwe dokończenia zdania.

Eksporterami pszenicy są państwa, które charakteryzują się

- niewielkim udziałem produktów z pszenicy w diecie mieszkańców;
- brakiem produkcji zwierzęcej;
- prowadzeniem chowu zwierząt na pastwiskach naturalnych i roślinach pastewnych;
- intensywnym sposobem uprawy ziemi.

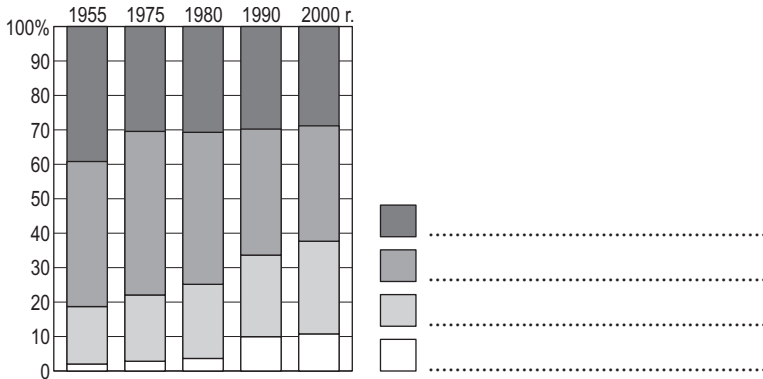
Zadanie 11. (4)

W tabeli podano wybrane informacje o produkcji przemysłowej państw: Australii, Chin, Japonii i Stanów Zjednoczonych. Wpisz do tabeli nazwy państw przy właściwych danych.

Państwa	Wydobycie węgla kamiennego w mln ton	Produkcja aluminium w tys. ton	Produkcja aluminium w kg na 1 mieszkańca	Produkcja samochodów osobowych w tys. sztuk
a)	849	2 362	1,9	508
b)	–	1 207	9,5	8 393
c)	935	7 153	26,5	5 677
d)	304	1 722	91,9	305

Zadanie 12. (6)

Na diagramie przedstawiono strukturę surowców energetycznych w produkcji energii na świecie. Dokończ legendę, wpisując w odpowiednich miejscach:

a) paliwa stałe, b) ropa naftowa, c) gaz ziemny, d) energia wodna, jądrowa i geotermiczna.

Na podstawie diagramu wymień surowce, które:

- a) tracą znaczenie;
b) odgrywają coraz większą rolę w produkcji energii.

.....

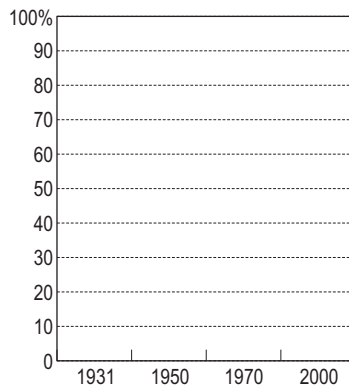
.....

.....

Zadanie 13. (5)

Zamieszczone w tabeli dane dotyczące struktury zatrudnienia ludności Polski w latach 1931, 1950, 1970 i 2000 przedstaw w formie wykresu sumarycznego:

Lata	Rolnictwo	Przemysł	Usługi
1931	70	13	17
1950	57	23	20
1970	37	35	28
2000	27	30	43

Zadanie 14. (8)

Wskaż dwie przyczyny, z powodu których odsetek zatrudnionych w polskim rolnictwie się zmniejszyła. Dlaczego tendencja ta może być uznana za korzystną?

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 15. (6)

Aby móc określić liczbę obywateli mieszkających poza granicami ojczystego kraju (np. Szwedów), potrzebne są możliwie jasne kryteria oceny, kto jest Szwedem, a kto już zasymilował się, wtopił w społeczność nowego miejsca zamieszkania. Zaproponuj 2 kryteria, za pomocą których można by określić, jakiej narodowości jest dziecko szwedzkich emigrantów, którzy mieszkają w Wielkiej Brytanii.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 16. (5)

Utwórz pięć par, łącząc niespokojne regiony i państwa, których są one częścią:

A. Zachodni Brzeg Jordanu	a) RFN;
B. Frankonia	b) Hiszpania;
C. Tybet	c) Wielka Brytania;
D. Kraj Basków	d) Chiny;
E. Irlandia Północna	e) Izrael.

Zadanie 17. (4)

Wskaż zdania, które przedstawiają cele zagospodarowania Amazonii:

- Wyrównanie dysproporcji w zaludnieniu Brazylii.
- Znalezienie miejsca dla kryminalistów i rebeliantów, podobnie jak w przypadku kolonizacji Australii.
- Wykorzystanie zasobów surowców mineralnych istniejących na obszarze Amazonii.
- Zmniejszenie stopy bezrobocia w Brazylii.
- Badania naukowe świata roślin i zwierząt.

Zadanie 18. (4)

Wyjaśnij, na czym polega konflikt interesów pomiędzy krajem, w którym położona jest Puszcza Amazońska, a wszystkimi mieszkańcami Ziemi.

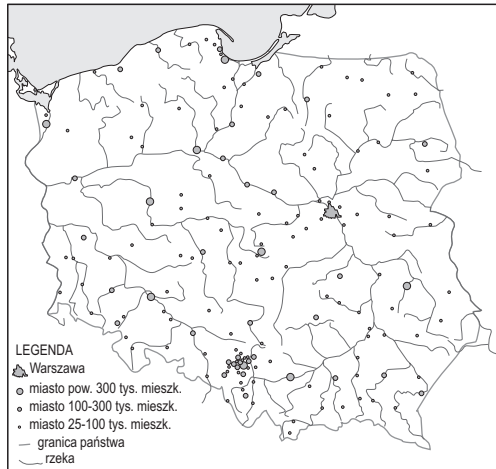
.....

.....

.....

Zadanie 19. (8)

Na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO znajdują się najcenniejsze obiekty przyrodnicze i kulturowe świata. Kilka takich obiektów znajduje się w Polsce. Na podstawie opisów rozpoznaj te obiekty i zaznacz je literami na załączonej mapce.

- A. – starówka jednego z najpiękniejszych renesansowych miast Polski, wybudowanego pod koniec XVI wieku. Niegdyś własność jednego z najznamienitszych magnackich rodów Rzeczypospolitej, nigdy nie zdobyta twierdza.
- B. – starówka miasta, które było stolicą Polski od 1609 roku. Obecnie miasto tworzy największą aglomerację w Polsce.
- C. – niegdyś niezdojta twierdza, do której schronili się resztki armii krzyżackiej wycofującej się spod Grunwaldu.
- D. – starówka miasta położonego w południowej Polsce, otoczona pasem zieleni o charakterze parkowym zwanym Plantami.
- E. – park narodowy obejmujący duży fragment puszczy uchodzącej za ostatni naturalny las w Europie. Jedyna w Polsce naturalna ostoja żubrów.

- F. – do niedawna funkcjonująca kopalnia soli, obecnie położone na głębokości kilkuset metrów pod ziemią muzeum z salami koncertowymi i wystawowymi.
- G. – zabytkowa starówka miasta słynącego z produkcji pierników. Miasto jest związane z najślynniejszym polskim astronomem.
- H. – największy w Polsce i Europie obóz koncentracyjny czasów wojny, obecnie znane na świecie muzeum martyrologii.

Zadanie 20. (2)

Wskaż właściwe uzupełnienia zdania.

Po upadku Układu Warszawskiego NATO rozszerzyło się w 1999 roku, przyjmując trzech nowych członków. Były to:

- a) Czechy, Węgry i Słowacja.
- b) Litwa, Łotwa i Estonia.
- c) Węgry, Polska i Czechy.
- d) państwa Beneluksu.

Tabela odpowiedzi

Numer zadania	Odpowiedź	Liczba punktów za poprawną odpowiedź	Liczba punktów uzyskanych (wpisuje uczeń)
1.	a) rodzaj powierzchni, na którą odwzorowana jest siatka geograficzna; b) okołobiegunowe; c) zastosować odwzorowanie walcowe poprzeczne (powierzchnia walca styczna wzdłuż południków).	6 (za odp. na każde z pytań po 2 p.)	
2.	Kolumna 1: Kolombo, Santa Clara. Kolumna 2: Narwik. Kolumna 3: Petersburg, Narwik, Ateny. Kolumna 4: Porto Allegre.	4 (za każdą kolumnę 1 p.)	
3.	Szerokość geograficzna.	2	
4.	B. a) 6,0°C, b) 578 mm, c) 22,2°C C. średnia temperatura powietrza najcieplejszego i najchłodniejszego dnia w danym miesiącu.	7 (za podpunkt A – 2 p., za B – 3 p., za C – 2 p.)	
5.	B: mierzeja, wydma nadmorska, delta, morena czołowa, stożki sandrowe. N: pozostałe. Podkreślić: klif, mierzeja.	7 (za pełne zestawy form B i N po 3 p., dodatkowo za podkreślenie 1 p.)	
6.	Czarnoziemy i czarne ziemie. Strefowa: czarnoziem.	3 (za każdą odpowiedź po 1 p.)	
7.	Przez większość okresu wegetacyjnego ryż rośnie w płytkiej wodzie, wymaga jednocześnie wysokiej temperatury powietrza – 25-35°C.	3	
8.	Pszonica, ryż, kukurydza, jęczmień.	4 (za właściwe miejsce każdego zboża po 1 p.)	
9.	I: Rosja, Japonia, Egipt, Włochy; E: Stany Zjednoczone, Australia, Kanada, Francja.	8 (za właściwe przyporządkowania każdego państwa po 1 p.)	
10.	a), c).	4 (za jeden trafny wybór 2 p.)	
11.	a) Chiny, b) Japonia, c) Stany Zjednoczone, d) Australia.	4 (za każde państwo po 1 p.)	
12.	Na diagramie od dołu: 1. Energia wodna, jądrowa i geotermiczna, 2. Gaz ziemny, 3. Ropa naftowa, 4. Paliwa stałe. Tracą znaczenie: paliwa stałe i ropa naftowa.	6 (za każdy surowiec w pierwszej części zadania 1 p., za wskazanie tendencji 2 p.)	

13.	<table border="1"> <caption>Estimated data from the chart</caption> <thead> <tr> <th>Rok</th> <th>rolnictwo [%]</th> <th>przemysł [%]</th> <th>usługi [%]</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1931</td> <td>~65</td> <td>~10</td> <td>~25</td> </tr> <tr> <td>1950</td> <td>~55</td> <td>~25</td> <td>~20</td> </tr> <tr> <td>1970</td> <td>~35</td> <td>~35</td> <td>~30</td> </tr> <tr> <td>2000 rok</td> <td>~25</td> <td>~30</td> <td>~45</td> </tr> </tbody> </table>	Rok	rolnictwo [%]	przemysł [%]	usługi [%]	1931	~65	~10	~25	1950	~55	~25	~20	1970	~35	~35	~30	2000 rok	~25	~30	~45	5	
Rok	rolnictwo [%]	przemysł [%]	usługi [%]																				
1931	~65	~10	~25																				
1950	~55	~25	~20																				
1970	~35	~35	~30																				
2000 rok	~25	~30	~45																				
14.	<p>1. Dochody z działalności rolniczej są niskie.</p> <p>2. Do miast wyjeżdżają ludzie młodzi, aby się kształcić.</p> <p>3. Brak perspektyw na poprawę sytuacji, gdyż w Polsce przeważają zbyt rozdrobnione gospodarstwa rolne, a zatem odpływ ludności ze wsi ułatwi restrukturyzację rolnictwa.</p>	2 2 2 2																					
15.	Np. znajomość języka szwedzkiego, czas pobytu w każdym z tych krajów i inne.	6																					
16.	A – e), B – a), C – d), D – b), E – c).	5 (po 1 p. za każdy poprawny)																					
17.	A, C, D.	4																					
18.	<p>Interesy Brazylii: odciążyc tereny przeludnione, zmniejszyć stopę bezrobocia, wykorzystać bogactwa przyrody, poprawić stan gospodarki.</p> <p>Interesy mieszkańców Ziemi: zachowanie tego obszaru leśnego jest podstawą zachowania równowagi ekologicznej całego świata.</p>	4 (po 2 punkty za argumenty dla każdej strony konfliktu)																					
19.	A – Zamość, B – Warszawa, C – Malbork, D – Kraków, E – Białowieski Park Narodowy, F – kopalnia w Wieliczce, G – Toruń, H – Oświęcim.	8 (po 1 p. za każdą nazwę i za właściwą lokalizację na mapie)																					
20.	c).	2																					